

Rechterlijke macht bureaucratiseert

De Volkskrant 27 maart 2012

Bijlage 6



MARK STRENGERS is kantonrechter te Hilversum.

RECHTERLIJKE MACHT

De Herziening gerechtelijke kaart is schadelijk voor de rechtsstaat. Door sluiting van tal van locaties komt de rechtspraak verder van de samenleving te staan.

De komende weken zal de Eerste Kamer moeten beslissen over het wetsontwerp 'Herziening gerechtelijke kaart', waarmee de Tweede Kamer begin dit jaar al akkoord gegaan is.

Het wetsontwerp houdt in dat de huidige negentien rechtbanken teruggebracht worden tot tien rechtbanken, en de huidige vijf gerechtshoven tot vier. Bijna de helft van de zestig rechtspraaklocaties worden gesloten, waardoor er 32 over zullen blijven. Slechts op de helft daar weer van zullen na de herziening nog rechters, secretarissen en griffiemedewerkers werkzaam zijn.

Het wetsontwerp voorziet verder in een ingrijpende reorganisatie van

de rechterlijke macht. De sectoren waarin de rechterlijke werkzaamheden op de verschillende rechtsgebieden verricht worden - onder leiding van een rechter die deel uitmaakt van het bestuur - verdwijnen. Het bestuur van de gerechten wordt teruggebracht tot drie leden, waaronder een niet-rechter ten behoeve van de bedrijfsvoering. Het bestuur van ieder gerecht dient eigen reglementen op te stellen die voorzien in de organisatiestructuur van het gerecht en de taakverdeling binnen het bestuur om te bepalen welke soorten zaken op welke zittingsplaatsen behandeld zullen worden.

Ook het bestuur van de Raad voor de Rechtspraak wordt teruggebracht tot drie leden. Het College van Afgevaardigden - bestaande uit afgevaardigden van de gerechten, dat tot taak heeft de Raad voor de Rechtspraak te adviseren - wordt op termijn aigeschaft.

Volgens de regering bestaat in de samenleving een toenemende behoefte aan specialisatie. De huidige structuur van de rechterlijke macht maakt het niet mogelijk op alle terreinen van rechtspraak kwaliteit te bieden. De gerechtshoven moeten gereorganiseerd worden. De indeling van de politie, het Openbaar Ministerie en de rechtspraak moeten op elkaar aansluiten om effectiever en efficiënter te kunnen samenwerken.

Het besef verdwijnt dat rechters een van de drie machten vormen waarop een democratie is gebouwd

Volgens de Raad voor de Rechtspraak en de presidenten van de gerechten ('de Presidentenvergadering') zullen door de reorganisatie alle gerechten gaan beschikken over de benodigde middelen om de kwaliteit van de rechtspraak in de toekomst te waarborgen en te kunnen aansluiten bij de gerechtvaardigde wensen van belanghebbenden.

Het adviesorgaan van de regering, de Raad van State, heeft bij dit wetsontwerp echter grote vraagtekens gezet. De raad constateert dat niet duidelijk is welke criteria bij de gekozen schaalgroottes en de indeling van de gerechten als leidraad hebben gediend. In het wetsontwerp wordt slechts de samenstelling van

de top van de bestuurlijke organisatie geregeld. In de nieuwe wet ontbreken de huidige waarborgen voor de kwaliteit van de rechtspraak en de rechtseenheid.

De regering en de Tweede Kamer zijn geheel doof gebleven voor de opinie van de beroepsorganisatie van de rechters en de officieren van Justitie, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR), waarvan 80 procent van de rechters en de officieren van Justitie lid is, onderstreept in haar advies het belang van zichtbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit bij de rechtspraak.

Het wetsvoorstel zal niet leiden tot de beoogde kwaliteitsimpuls.

Door de sluiting van tal van rechtspraaklocaties komt de rechtspraak verder van de samenleving te staan.

Aleen de topstructuur van de besturen van de gerechten is ingevuld, de essentiële inrichting van de organisatie daaronder ontbreekt. De aanname dat deze herziening tot bezuinigingen zal leiden, is onbegrijpelijk en onhaalbaar. De slotconclusie van de NVvR liegt er niet om: zij acht het onverantwoord om met de herziening door te gaan, zolang niet aan haar bedenkingen tegemoet gekomen wordt.

Onmiskenbaar sluit de beoogde reorganisatie van de rechterlijke macht geheel aan bij wat in de gezondheidszorg en bij het onderwijs al gebeurd is: het creëren van grote

eenheden met een klein bestuur op afstand, onder de veronderstelling dat er dan effectiever en efficiënter gewerkt kan worden. Dat dit leidt tot bureaucratisering en een managerscultuur met alle nadelen van dien, met name dat daardoor de beroepsbeoefenaar op de tweede plaats komt, is bij het onderwijs en de gezondheidszorg wel gebleken.

Nu al kan geconstateerd worden dat de gerechtshoven in toenemende mate ondergeschikt geraakt zijn aan de Raad voor de Rechtspraak en dat het rechtersambt 'verambtelijkt'. Het besef dat de rechterlijke macht een van de drie machten vormen die gelijkwaardig is aan de twee andere machten waarop een democratie gebouwd is - de wetgevende en de uitvoerende macht - verdwijnt.

De bezwaren en de adviezen van de Raad van State en de NVvR dienen ter harte genomen te worden. Hierdoor zal wel de nu al zo kostbare reorganisatie vertraagd worden. Daar staat tegenover dat dan tevens de nodige middelen beschikbaar zullen komen om verdere rampzalige verhogingen van de griffierechten te voorkomen.

Zonder deze voorzieningen zal de 'Herziening gerechtelijke kaart' voor de rechterlijke macht een kaartenhuts opleveren tot schade van onze rechtsstaat en ten nadele van al zijn burgers.

In dit artikel ageert kantonrechter Mark Strengers tegen de Wet (= Herziening gerechtelijke kaart), waarmee de politiek de organisatie en werking van de Rechterlijke Macht wil herzien/reorganiseren. Goed beschouwd, is het echter geen reorganisatie, maar een bezuinigingsmaatregel, die volkomen past in en aansluit bij de denkwijze van de neoliberale politiek, die in 2012 ook al 'aan de macht was'. In feite wordt het aantal rechtbanken, gerechtshoven en rechtspraaklocaties gewoon sterk ingekrompen. Besturen worden kleiner, maar wel (eigen)machtiger. Ze blijken nu zélf / eigen machtig te bepalen, hoe hun eigen organisatie/ "bedrijf" zal zijn en hoeveel zaken zij zullen, willen en kunnen behandelen. Net als bij de Belastingdienst, Gas Unie, Gezondheidszorg, Onderwijs en vergelijkbare (overheid)diensten willen ze veel personeel, al dan niet vrijwillig, laten afvloeien, om te bezuinigen. Welke gevolgen dit heeft voor de burgers en de democratische rechtstaat, vinden ze niet van belang.

Natuurlijk komt door deze lompe bezuiniging de kwaliteit van de Rechtspraak in het geding.

Natuurlijk komt de Rechtspraak hierdoor verder van de burgers af te staan.

Natuurlijk daalt het vertrouwen in de Rechtspraak en de Democratische Rechtstaat nog verder.

Natuurlijk komen de verschillende beroepsbeoefenaars hierdoor in de knel.

Dat de positie van de Rechterlijke Macht, als een van de drie pijlers van de Trias Politica, hierdoor wordt aangetast, vindt men niet van belang. Van de 'scheiding der machten', die de Trias Politica voorschrijft, was immers al tientallen jaren praktisch geen sprake meer. De schone schijn daarvan wordt al jaren niet eens meer opgehouden. Deze 'Machten' (en grote bedrijven, als Unilever, Shell, enz. horen daar ook bij !!) zitten gewoon openlijk met elkaar/bij elkaar aan de overlegtafels; en maken gezamenlijke en heimelijke afspraken en voldongen feiten en wetten gesteld.

De burgers/het gewone Volk heeft daarover niks meer te vertellen.

Van de 'Democratie' (= regering door het Volk) is nu werkelijk/feitelijk geen sprake meer.

Zie ook **Brief Wallage NB. 6.D.E.F.**

Ook deze (semi)dictatoriale bureaucrativering is een signaal, dat er een nieuw politiek stelsel nodig is.

Ook dit duidt op het einde van het Neoliberalisme/ Globalisme en 'marktwerking' en (semi)dictatuur.

Ook dit vraagt, om het herstel van de Democratische Rechtstaat.

Ook dit is dus een 'roep' om het **Nieuw Nederlands Kiesstelsel ++**